

נסיבות מקילות...

לילה אחד, בשעה שלקוחות "היגנא" באר", בתל-אביב, נהגו מן התיים, הופיע במקום סקיד מטעם משרד האוצר, יהודה אלחסיד, שבא לבדוק אם כרטיסי הכניסה, הנמכרים לחסידי המקום, נושאים עליהם את הבולים הדרושים, בהתאם לחוק.

לא מכבר עמד הפקיד בפני כבי' השופט מטלון, כנאשם בהוצאת שם רע על המלצר אלפרד לייב, העובד ב"היגנא". לא הר שאלחסיד נמצא חייב, קנס אותו השופט מטלון ב-500 פרטה, באורח סמלי, וזה משום שביט המשפט מצא, כי יש נסיבות מקילות לפרשה: "העמדה העוינת, שהציג בור רוחש בדרך כלל לפקיד משרד האוצר."

כפי שסיפרו עדים, ניגש באותו לילה הפקיד לאחת השלתנות, בה בשעה שהמלצר צר לייב דיבר עם הלוקחות הפקיד דחה את המלצר הצדה וביקש לבדוק את כרטיסי הכניסה. המלצר הגיב כפי שהגיב, ועל כך כינה הפקיד את לייב "טפס גדול", "חמור" ועוד.

מעשה זה איננו הולם תפקיד של סקיד ממשלתי — קבע השופט, אך הוא גם ידע להעיר, שבית המשפט "מבין לרוחו של הנאשם, שהכיר בעבר את "היגנא באר" כמקום, אשר אין מקפידים בו על חוקי הבולים", בדרך כלל, היה כבי' שופט סבור, כי הדו-שיח בין הפקיד והמלצר לא התנהל באווירה ידידותית וג'נטלמנית. האוצר שילם את הקנס.

עורך ברולים וכתב

רבות מדברים כיום, בארץ, על עסקים שחורים, המתנהלים על ידי החברות הגדולות. סולל בונה, "המשביר" ודומיהן. מה הפלא, אם סוחר תל-אביב נענה בחיוב להצעה, לקנות ברולים מן העורך של "סולל בונה"?

כשהשמיע עדותו הסוחר ובעל בית המלאכה יצחק גרונושטיין, בפני השופט הדין-מגורי סיפר, כי הוא נתן מפרעה של 1,100 לירות למציע י. כ. (הנאשם). הוא חיכה לסחורה, חיכה, עד שנתברר לו, כי הוא נפל קרבן לרמאי, מאחר שהאיש, שהציע לו את הברזל ממחצני "סולל בונה", אינן לו כל קשר עם החברה הג'יל.

אולם, עד אשר הצליח המתלונן לברר את הדבר עברו חודשים. מדוע? משום שהוא פנה ל"סולל בונה" בשאלה, אם האיש, שקיבל ממנו את הכסף, רשאי למכור את העושים, ולא קיבל תשובה בכלל. לעור מת זה, הודיעה החברה כעבור כמה שבועות ישר למשטרה על העניין...

עתה, יצטרך הנאשם לתת הסבר בבית המשפט, לכמה שאלות כגון: מה קרה עם הברולים, שהוא הבטיח לסוחר? ומה עם המפרעה של 1,100 לירות; וכמו כן,

דבורה שלונסקי, רכנית דיסקנות של שטון

מנין לו, לנאשם, כי ההוא עובד בחברת "סולל בונה" ורשאי למכור את "העושים" שלה, בו בזמן שהחברה איננה יודעת על כך. בלשון החוק, מוגדרים כל הסיבוכים הללו כמשפט אחד: "הוצאת כסף בטעות שוא..."

אסתורי הנעל הבודדת...

אשה מה"חברה הגבוהה" בתל-אביב, הידועה בגלל מכונת ההור של בעלה, בעל החשבון הגאה בבנק, והופעותיה רבות הרושם במסיבות קוקטייל, נתבקשה, ש"בו", על ידי שופט שלום להוכיח, שלא היה בדעתה לגנוב נעל אחת מתוצרת סלון "רות". האשה הביאה הוכחות כגון: "וכי למה לי נעל אחת, היכול מישהו להשתמש בגעל בודדת?": או: "המצב הכלכלי שלי מרשה לי לרכוש עשרים זוגות נעלים".

פרנציסקה טאבורסקי, גרפולוגית תעודות של אוניברסיטה

אך השופט לא קיבל את כל אלה וקנס אותה ב-40 לירות, וכן חיבה בערבות של מאתיים לירות, להתנהגות טובה במשך שנתיים.

כפי שסיפר לבית המשפט סמל המשטרה אליעזר ארנשטט, באה הנאשמת לסלון הנעלים "רות" וביקשה לראות נעלים. המוכרת הראתה זוג אחד זוג, אך האשה ביקשה, שחוספיף להראות לה עוד דוגמאות ברגע אחד, כאשר המוכרת עלתה על סולם, כדי להוריד קופסה, הגיע לאנניה רשוש חשוד. המוכרת הציגה אחרונית וראתה, כיצד תוחבת הקונה אל סלה נעל אחת, שהיתה מונחת על השולחן כדוגמה. ירדה המוכרת מהסולם והראתה לקונה את זוג הנעלים, מבלי לומר דבר על הסל, כי ביקשה לראות מה יהיה בסופו של דבר. האשה סרבה לקנות את הנעלים המוצעות ויצאה מהחנות עם הסל בידה. רצה אחריה המוכרת, תפסה את הסל והוציאה מתוכו את הנעל הבודדת, לעיני יתר עובדי החנות ועוברים ושבים...

דרכי חיים

האם הרחמייה

לפני 11 שנה הופיעה אשה זקנה וכפוסה בשער בית-הסוהר ביפו, כשבידה ביסקויטיס ושוקולד. השומרים הערבים חקרוה, ומשלא גילו לאיזה אסיר היא דואגת, הביאה אל המנהל הבריטי. שם נתברר, כי דבורה שלונסקי, שהיתה אז סבתה בת 69, שמה לה מטרה בחיים: לדאוג לאסירים.

"לא איכפת לי אם דוגו בעוון שוד, גניבה או הכאה, הם כלם בני-אדם, וצריכים לדאוג להם כמו בני-אדם!"

בפני הגיון כזה לא עמד גם המנהל הבריטי, הוא נתן הוראה בלתי רשמית ל"קופים", לתת לרבנית להיכנס בכל שעה שתרצה.

במרוצת הימים הפכה "הרבנית" דמות ידועה לאסירים, כל מי שהיתה לו טינה אל החברה, כל מי שכרסמה בלבו המרירות נותרך לכמה שעות, וכשהופיעה הוקנה הכ"סופה במעילה השחור, כשעל שרוולה סרט כחול, ועליו רקומים מגן-דוד לבן והמלים "הרבנית שלונסקי".

הומגים סערו, אך הרבנית לא סרה מדרכה. הערבים בימי המאורעות, ה"כלל" זיוח" בימי המצב הצבאי — כולם נכנעו לדרכי הספתה. מחסומי תיל לא הפחידוה בכל יום ששי, בדייקנות של שטון, הופיעה הרבנית השוקולד והביסקויטיס.

האנגלים הבינו. כשקמה מדינת ישראל, הכירה היא והרבנית שלונסקי, זו בוו, כשני מוסדות הקיימים בזכות. מדי שבוע בשבוע, הופיעה הוקנה בבית-הסוהר

ביפו, כשבידה שוקולד וביסקויטיס, שקנתה אותם ברשיון מחלקת האספקה, בפרוטות שקיבלה מידי אורחים רחמנים.

עד שפרץ השבוע סכסוך בין שני המוסד דות. ביום הששי, יום הופעתה הרגילה, לא הספיקה הוקנה לחלק את תשורתיה.

כשהופיעה שנית ביום הראשון, לא נתנו לה הסוהרים להיכנס. "לא ניתן לה להיכנס יותר מאשר פעם בשבוע", הסביר שמואל ("סאסא") יובב, מנהל בית-הסוהר. לדעתנו גם זה מיותר, כי תזונת האסירים מספקת אולם אנו נותנים לה לחלק את מתנותיה, בהתחשב בגילה. אך לא יותר מאשר פעם בשבוע..."

"אני אלחם על זכותי!" מבטיחה הרבנית (דודתו של המשורר). "האסירים זקוקים לאם רחמניה. האנגלים הכינו זאת, מדוע לא יבינו היהודים?"

יש בה אשה

בשבוע שעבר, הופיעה במטה המשטרה, במחוז תל אביב, אשה כבת 43 וביקשה לראות את אחד הקצינים האחראיים של מחלקת החקירות. האשה נתקבלה והציגה את עצמה: פרנציסקה טאבורסקי, גרפולוגית מקצועית, עולה חדשה, איננה עוסקת כרגע בעניינים של כוחות נסתרים, אולם בקיאה במדע זה. היא מתגוררת בעפולה, נמצאת כעת אצל קרובים, ברחוב יונה הנביא 10 בתל אביב. כדי שלא יחשבוה אחת מאותן המכשפות רודפות הבצע, הציגה האשה תעודות גמר של אוניברסיטאות, מכוני אוקולטיים, גרפולוגיה, וכן אישור מטעם מטה המשטרה של אחת מארצות אירופה, כי עד צאתה לישראל הועסקה שם כמומחית.

"מה רוצונית?" שאלה הקציין והאשה השיבה: "פרנסה". גרפולוגיה הוא, כידוע, אמצעי בו משתמשים לפעמים חוקרי משטרת רות. אולם נוכח העובדה, שבארץ מתהלכים בימים אלה פרופסורים שונים לסוגיהם הרבים, העלה הקציין חיוך של ביטול, נתן מבט של דרך ארץ במסמכים שלפניו ואמר, כי הוא איננו סבור, שתימצא במשטרה עבודה למען פרנציסקה טבורסקי.

ישבה האשה שקועה במחשבות, כאילו אמרה: "כן, קשה לחיות, ומנין לוקחים פרנסה?" ואמרה מתוך אכזבה: "...הורי יש בכל זאת דברים, שאני יכולה לגלות, לעזור בהם... הנה, למשל, בימים אלה תהיה אצ" לנו רעידת אדמה. האם אתה יודע זאת? ובכן, לא, אינך יודע, אבל אני יודעת..." מובן, כי הנסיון לנבא עתיד קלקל את הכל... הקציין ביקש מעתה לשלוח מעליו. האשה הלכה.

אותו לילה אירעה רעידת האדמה. נזכר הקציין במעשה, והדבר לא נתן לו מנוח. אמנם, לא האמין גם אז, כי בשר ודם יכול לנבא עתידות, אך שוב היה במקריות הזאת משהו, שהזכיר לו מחדש את הפגישה מאתמול. קרא לאשה שנית, הגיש לה כמה כתבי יד ושאל: "מה תוכלי לספר לי על האנשים הללו?"

הציגה האשה בכתב ואמרה במקום: "האיש שכתב את זה הוא פושע מועד... הייתי אומרת פורץ... אבל הוא חלש אופי. מושפע מאחרים... לעומת זה, הכתב השני הוא של אדם, שאינו פורץ, הוא ודאי רמאי או במקרה האחרון — כייס... יש לו נטיות להתבלט בחברה, להתגנדר, להתלבש הדר..."

הקציין, שהכיר את כותבי המכתבים ידע, כי כל זה מתאים למציאות. "ובכל זאת יש בה משהו", חשב בלבו... והפעם, כאשר נסדרו, אמר: "אולי, בכל זאת, תמצא איוו שהיא עבודה בשבילך..."

האנון במושב הזקנים

דוד שטרנהל הוא בן 73 כשנשאל יום אחד על ידי שופט לגילו, (בשעה שעמד וקטרג נגד הרבנות והשלטון במדינה) סרב להשיב. לבסוף "הודה" — "גולדתי ב" 1978... מאותו רגע ואילך נגרמו צרות לבית המשפט עם הנתבע, דוד שטרנהל, שלא קבל על המשמעת, דיבר בשטף, המסיר הרצאות על רקבון, פרוטקציה וכיו, עד אשר הוכרח לבסוף לקבל סניגור מטעם המדינה...

לדוד שטרנהל זה, המלך הבלתי מוכתר של מושב הזקנים בתל-אביב, היה מה ל"מרי" יום אחד פרסם "כרוז" (בכתב יד) על אייחסור, השורר ברבנות בארץ ובפרט

בתל-אביב, על השוחר והפרוטקציה השורר רים, כביכול, שם. הוא לא חסך "מחמאות" לשופטי המדינה שהם לדבריו, משוחזרים בדעותיהם.

על כל אלה נתבע הזקן לדון על ה"צאת דבה ושם רע, דבר שלא דבא את שטי רנהל לגמרי. בדיוק ההפך: הוא צהל ושי מת על כי יכול הוא לעמוד בטומבוי ולהיטיף מוסר למדינה. כל משפט היה להרצאה והיה צורך להפסיקו. ואלם בית המשפט היה מלא זקנים וזקנות ממושב הזקנים, שבאו להנות מן המחזה: (רוב המאזינים האלה היו חרשים ודברו בקול רם, והיה צורך להוציאם מן האולם). המחזה הזה ארך, בהפסקות, חודשים ולבסוף נקנס שטי רנהל ב-10 לירות על כך הכריז, כי הוא מוכן לשבת בבית הסוהר; מנין יקח ת"ש בו מושב זקנים 10 לירות?... איש אר"י יודע מה אירע עם הקנס, או שמא ישב ר' דוד בבית הסוהר?

הבה נרננה. פרשת המשטרים של דוד שטרנהל כבר נשכחה, הגם שלא נסי תימה. יש לו, דוד, עוד תריסר קובלינות ותביעות: כאלו המכונות נגדו ואחרות, בהן הוא טובע. לפי מראו הוא צעיר מן הכתוב בתעודותיו; הוא מלא מרץ וסג'ילות צבורית. יש בעיות רבות במושב זקנים, יש זרמים וכיחונים בבית השקט, שבר-חוב אלנבי בתל אביב. לפני זמן מה, היה צורך להפיל שם את השלטון. ר' דוד עשה את ה"פוטש". בסגנון של יריחו, תקע ר' דוד בשני שופרות: מיד נתכנסו בני מושב הזקנים (140 במספרם) ור' דוד, ש"נחקבל בתשואות סוערות, פתח בשירה בצ"בור: הוא למד את הישישים והישישות את ההמנון החדש שחבר: "הבה נרננה,

דוד שטרנהל, מלך סגנון של יריחו

בני מושב זקנים". (הוא ההמנון המקובל עד עתה בקרב הזקנים). עתה יש לר' דוד משימות רבות. עד תו במושב הזקנים, משמשת נקודת השקפה על העולם והחברה, לפיה הוא מוצא את הפגמים. הוא פועל מיד נגד כל אלה ע"י פרסום הדברים ברבים. זה מביא לע"תים את ר' דוד בפני בית דין...

הארץ

התערבות המכרעת. אנו מצדנו משתדלים לשרת את ציבור קוראני על הצד הטוב ביותר, ועושים את המאמצים הגדולים ביותר, כדי להכניס את המקסימום האפשרי של חומר אימפריאליסטי. (חזון של סטריב לוסכוניו).

הריון ממושך. אני חושב שכל ילד צריך להיקרא בשמו, על אחת כמה וכמה ילד שנולד אחרי טיפול של שנתיים בערך. (דברי יוחנן בדר בדברי הכנסת).

מירוצים. המסים אצלנו יש להם טבע: הם הולכים וגדלים בקצב רב יותר מאשר העגבניות של ראש הממשלה בנגב. (דברי יוחנן בדר בדברי הכנסת).

(סמואל אייכנברגר, ירושלים)